

Міністерство освіти і науки України

Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

Львівський державний університет фізичної культури імені Івана Боберського

Харківський національний педагогічний університет ім. Г.С. Сковороди

Національний університет фізичного виховання і спорту України

Харківська державна академія культури

ТЕНДЕНЦІЇ І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ХОРЕОГРАФІЧНОГО МИСТЕЦТВА У КОНТЕКСТІ КУЛЬТУРНО-ОСВІТНІХ ПРОЦЕСІВ

Збірник наукових праць
І Всеукраїнської науково-практичної конференції

23-25 травня 2024 року

Полтава -2024

знають заздалегідь. Момент розділення визначає викладач під час вправи, яка готує до виконання вправ з довільною зміною ролі. Вона може містити як елемент, унісон у парі зі зміною ролі та фрагменти сольної імпровізації.

5. Унісон у великій групі з довільною зміною ролі способом повороту - вправа, що потребує значної зосередженості й розвиває відчуття ансамблю, показує красу синхронного руху, притаманну ансамблевій формі.

Список літератури

1. Білаш, О. С. (2016). Дисципліна «Мистецтво балетмейстера» у підготовці бакалавра хореографії. Хореографія ХХІ століття: мистецький та освітній потенціал, Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (с. 221-223). Київ.

2. Самохвалова, А. В. (2013). Мистецтво виховати балетмейстера. Хореографічна та театральна кильтира України: педагогічні та мистецькі виміри, Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (с. 103-105). Київ.

3. Янина-Ледовська, Є. В. (2010). Напрямки та тенденції розвитку контактної імпровізації у контексті сучасної хореографії. Вісник Харківської державної академії дизайну і мистець. Мистецтвознавство: збірник наукових праць, 1, 247-249. Харків.

Пашуба Т.О., студентка

*Національного університету «Полтавська політехніка
імені Юрія Кондратюка»*

Росенко Н.О., кандидат педагогічних наук,

доцент кафедри хореографії і танцювальних видів спорту

*Національного університету «Полтавська політехніка
імені Юрія Кондратюка»*

СКЛАДОВІ КОМПЕТЕНЦІЇ ФАХІВЦЯ ХОРЕОГРАФІЇ

Формування професійної компетентності хореографа-педагога є складним та багатоплановим процесом, що вимагає поєднання різних аспектів. Взагалі, термін компетенція включає в себе: знання, які повинна мати особа; досвід, необхідний для успішного виконання роботи у відповідності з установленими правами, законами, статутом. Компетенція – це певна норма, досягнення якої може свідчити про можливість правильного вирішення якого-небудь завдання. В свою чергу, компетентний фахівець — це людина, якій варто довіряти у вирішенні питань, що стосуються різних сфер та галузей, в нашому випадку — хореографії.

Першою важливою складовою компетентного хореографа є знання та розуміння різних стилів та технік хореографії. Хореограф-педагог повинен розуміти та розбиратися в різних стилях та техніках хореографії, включаючи класичну, сучасну, народну та інші напрями. Це розвиває візуальний досвід (як говорять, людина має навчене око), також допомагає йому створювати різноманітні та цікаві хореографічні постановки для учнів. Щодо класичного танцю, його вважають основою основ — вид танцю яким має панувати хоча б на середньому рівні кожен танцюрист. Усі види хореографії, в тому числі і народний танець, і сучасні танці, в тій чи іншій мірі використовують елементи класичного танцю, так як його основи максимально універсальні.

Класичний танець можна назвати фундаментом всіх сценічних видів танцю. На уроці класичного танцю в учнів формується відповідальність перед справою, якою вони займаються, а також повага до мистецтва.

Народний танець — це фольклорний танець, який побутує у своєму природному середовищі і має певні традиційні для даної місцевості рухи, ритми, костюми тощо. Перші танці виникли як прояв емоційних вражень від навколишнього світу. Танцювальні рухи розвивалися також і внаслідок імітації рухів тварин, птахів, а пізніше — жестів, що відображали певні трудові процеси

(наприклад хороводи). Також народний танець може розглядатись як патріотичне виховання молоді.

Щодо «сучасного танцю», то це дуже обширний термін, що включає в себе доволі багато різних жанрів танцювального мистецтва — модерн, контемпорарі, вуличні танці (хіп-хоп, брейк данс, крамп, джаз фанк), клубні танці (флекс, шафл), подіумні танці (вог, вакінг) і т.д..

Є ще один дуже популярний вид танцю, який визнається Міжнародним олімпійським комітетом як кандидат в олімпійські види спорту, і це — бальні танці. Цей різновид парного танцю має не тільки спортивне, а і соціальне значення, оскільки їх танцюють у всьому світі задля розваг і задоволення, також використовують у сценічному мистецтві: театр, кіно, телебачення.

Спортивно-бальні танці включають в себе 10 танців: 5 європейської програми (повільний вальс, віденський вальс, квікстеп, танго, фокстрот) та 5 латиноамериканської програми (ча-ча-ча, самба, румба, пасодобль і джайв).

Зупинившись саме на спортивно-бальних танцях, повинні виділити другий аспект компетентності тренера у цьому виді спорту — це вміння працювати з учнями а саме з парами.

Важливим аспектом є вміння ефективно взаємодіяти з учнями різного віку та рівнів підготовки. Це передбачає врахування індивідуальних особливостей кожного учня, розвиток їх потенціалу та створення комфортної атмосфери на заняттях. У роботі зі спортивними танцювальними парами важливо враховувати особливості кожного партнера, його музикальність, рухливість та координацію. Хореограф-педагог повинен допомагати парам скоординувати свої дії та створити гармонійний образ на танцювальному паркеті.

Хореограф-педагог повинен володіти педагогічними техніками та методиками навчання та вміти грамотно планувати та структурувати уроки, викладати матеріал зрозуміло та цікаво, а також адекватно оцінювати успішність учнів. Для успішного викладання спортивно-бальних танців хореограф повинен мати розвинені педагогічні навички. Це включає вміння пояснювати складні рухи, демонструвати техніку, допомагати учням вправлятися, коригувати їх

помилки для досягнення максимального результату, вміння знайти індивідуальний підхід до кожного учня. Ці знання можна набути в комплексі: теоретичними методами, використовуючи відповідну літературу з предмету психології, педагогіки, способам комунікації, методам викладання, а також завдяки практичному досвіду.

З плином часу змінюються соціальні вимоги, запити суспільства, цінності, традиції, норми спілкування, танцювальні тенденції. З цього випливає третій пункт — оновлення знань та підвищення кваліфікації фахівців. Хореограф має постійно підтримувати та підвищувати свій рівень знань у галузі хореографії та педагогіки беручи участь у майстер-класах, тренінгах, зборах, займаючись самостійним опрацюванням нової інформації та відпрацюванням її у залі.

Вдала робота фахівця-хореографа передбачає вміння стимулювати та мотивувати учнів на досягнення високих результатів, а також прояв творчості та здатність до впровадження новаторських ідей у свою роботу. Спортивні бальні танці вимагають високого рівня емоційної виразності та акторської майстерності. Тренер повинен бути здатний стимулювати учнів до розвитку музикальності, граціозності та виразності у виконанні кожного танцю, створити учням комфортний простір для виявлення щирості та справжності під час виконання своєї танцювальної комбінації.

Розвиток професійної компетентності педагога-хореографа у сфері спортивно-бальних танців вимагає широкого спектру знань, умінь та навичок, поєднаних із мотивацією, творчістю та постійним самовдосконаленням.